

ด่วนที่สุด

ที่ วท (ปคร) ๐๒๑๑/๒๕๕๘

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ถนนพระราม ๖ ราชเทวี กทม. ๑๐๕๐๐

๓๐ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง โครงการตามนโยบายรัฐบาลและแนวทางการดำเนินงาน (Road Map) ด้านข้าวของ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๑๓๙๗๖
ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อมูลการบริหารจัดการน้ำชุมชน ด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเสนอ
ความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง โครงการตามนโยบายรัฐบาลและ
แนวทางการดำเนินงาน (Road Map) ด้านข้าวของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พิจารณาแล้ว ไม่มีข้อขัดข้องต่อข้อเสนอของ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากโครงการดังกล่าว มีกรอบแนวคิดที่ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาข้าว
ทั้งระบบ ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในภาพรวมของการดำเนินงาน โดยควรมีการวางแผนการบริหารจัดการ
ข้อมูลจากทั้ง ๓ โครงการ (โครงการปรับโครงสร้างการผลิตข้าว โครงการพัฒนาเพิ่มศักยภาพการดำเนินธุรกิจ
ข้าวของสถาบันเกษตรกร และโครงการขยายศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว) ให้ชัดเจน เนื่องจาก การ
จัดการข้อมูลจากทั้ง ๓ โครงการ อย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงกับข้อมูลพิกัดตำแหน่งพื้นที่ ข้อมูลดาวเทียม
ข้อมูลสภาพอากาศ ข้อมูลน้ำ เพื่อประมวลเป็นข้อมูลสารสนเทศระดับพื้นที่ ซึ่งจะมีความสำคัญต่อการนำไปใช้
ในการบริหารจัดการที่ดิน จัดการน้ำ วางแผนด้านการตลาด การกระจายสินค้า การเฝ้าระวังและเตือนภัยทั้ง
สภาพอากาศและการระบาดของศัตรูข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้จะเป็น
ประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายระดับจังหวัดและภูมิภาคต่อไป ทั้งนี้ ในส่วนของรายละเอียดแต่ละโครงการ
มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

๑. โครงการปรับโครงสร้างการผลิตข้าว

๑.๑ โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพผลผลิต และโครงการ
ส่งเสริมการผลิตข้าวตลาดจำเพาะ (Niche Market)

เนื่องจาก ทั้งสองโครงการให้ความสำคัญในการส่งเสริมการผลิตข้าวตาม
มาตรฐาน GAP ดังนั้น ควรนำระบบสารสนเทศเพื่อการเกษตรไทยแบบพกพา (Thailand Agriculture
Mobile Information System) ซึ่งเป็นระบบบริหารจัดการคุณภาพข้าวตามมาตรฐาน GAP ที่นำเทคโนโลยี
GPS และแผนที่ดาวเทียมมาประยุกต์ใช้ ทำให้สามารถจัดเก็บข้อมูลในภาคสนามได้ทันที มีความแม่นยำ
ลดปัญหาการกรอกข้อมูลซ้ำซ้อน ซึ่งช่วยให้เกษตรกรสามารถขึ้นทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว และเพิ่มประสิทธิภาพ
แก่เจ้าหน้าที่ในการตรวจรับรองตามมาตรฐาน GAP ได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ในการนี้ ...

ในการนี้ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานที่พัฒนาระบบสารสนเทศดังกล่าว มีความยินดีและพร้อมให้ความร่วมมือสนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีนี้เพื่อให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใช้ในทั้งสองโครงการข้างต้น นอกจากนี้ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) มีระบบภูมิสารสนเทศจากดาวเทียมที่พัฒนาร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร (GIS Agro) ที่สามารถใช้เป็น platform ในการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการปรับโครงสร้างการผลิตข้าวในพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกข้าวตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพผลผลิต โดยส่งเสริมการทำนาแบบแปลงใหญ่พร้อมด้วยแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ได้

๑.๒ โครงการปรับเปลี่ยนเป็นอ้อย

โรงงานน้ำตาลควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับภาครัฐในการสนับสนุนเกษตรกรกลุ่มนี้ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของตัวเงิน เช่น สนับสนุนท่อนพันธุ์คุณภาพดี หรืออาจในรูปของการอบรม/ถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกอ้อยที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากโรงงานน้ำตาลจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการเพิ่มจำนวนพื้นที่ปลูกอ้อย

๑.๓ ควรเพิ่มโครงการ “การจัดการน้ำชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เพื่อลดต้นทุนและความเสี่ยง” เพื่อดำเนินการในเขตพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว ซึ่งกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) มีการดำเนินการบริหารจัดการน้ำชุมชน ด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๒. โครงการขยายศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

๒.๑ จากข้อจำกัดของศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีอยู่ ๒๓ แห่งในขณะนี้ ทำให้การผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพดีไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร ดังนั้น จึงขอเสนอแนวทางในการดำเนินการแก้ปัญหาในระยะยาว ดังต่อไปนี้

๑) สนับสนุนศูนย์เมล็ดพันธุ์และศูนย์วิจัยข้าวที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีเครื่องจักรอุปกรณ์ใหม่ทดแทนที่ชำรุดทรุดโทรม ประสิทธิภาพด้อยลง การปรับปรุงและเพิ่มจำนวนห้องปฏิบัติการตรวจรับรองคุณภาพเมล็ดพันธุ์ การปรับปรุงและเพิ่มเติมโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เช่น อาคารโรงปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ โรงเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ เป็นต้น ทั้งนี้ การสนับสนุนเพิ่มเติมดังกล่าวจำเป็นต้องมีอัตรากำลังคนเพิ่มเติมให้สอดคล้อง

๒) ผ่องถ่ายภารกิจการผลิตเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์จำหน่ายให้กับกลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็งและ/หรือมีศักยภาพ เพื่อให้ภารกิจของศูนย์เมล็ดพันธุ์คือการผลิตเมล็ดพันธุ์ชั้นขยายซึ่งต้องการความเชี่ยวชาญด้านเทคนิควิชาการสูง โดยเชื่อมโยงและขยายขอบเขตโครงการพัฒนาเพิ่มศักยภาพการดำเนินธุรกิจข้าวของสถาบันเกษตรกรให้ครอบคลุมการทำธุรกิจเมล็ดพันธุ์ข้าว ซึ่งมีตัวอย่างความสำเร็จของการดำเนินธุรกิจเมล็ดพันธุ์ข้าวในระดับชุมชน/สหกรณ์เป็นที่ประจักษ์ เช่น กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลนางสี้อ-ท่าชัย จังหวัดชัยนาท เป็นต้น

ทั้งนี้ แนวทางแก้ปัญหาตามข้อ ๑) และ ๒) ดังกล่าว จะกระทบต่อกรอบวงเงินงบประมาณและอัตรากำลังที่เสนอ ซึ่งควรได้รับการพิจารณาปรับตามให้มีความเหมาะสมต่อไป

๒.๒ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ได้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้จัดทำแผนที่เชิงซ้อนที่ครอบคลุมทั้งพื้นที่เป้าหมาย โรงงาน โครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมาย และวิเคราะห์ผลตอบแทน เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) โดยกำลังดำเนินงาน ดังนี้

- อ้อยในพื้นที่นำร่อง ๐.๗ ล้านไร่
- เป็นอ้อยโรงงาน
- เศรษฐกิจ
- ๑) พัฒนาระบบแผนที่ออนไลน์ เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงจากข้าวเป็น
 - ๒) การถ่ายภาพด้วยดาวเทียม เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูกข้าว
 - ๓) การวิจัยเงื่อนไขการตัดสินใจของเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืช

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิเชฐ ชรวงศ์เวโรจน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทร. ๐ ๒๓๓๓ ๓๘๖๗

โทรสาร ๐ ๒๓๓๓ ๓๘๓๘

E-mail jindamas@most.go.th